

Effectiveness of movie therapy on marital satisfaction

ABSTRACT

Background and Objective: Sexual satisfaction is one of the affective factors on family sustainability and its continuity, and it results in family's emotional health. Therefore, the study is designed to measure the effects of film therapy on couple's marital satisfaction.

Materials and Methods: This semi experimental study with case-control group is conducted with 58 individuals, 14 couples in case and 15 in the control group. Field study method applied. The participants completed the short version of the Enrich questionnaire with 48 questions, using self-completion method during 2 months. Virtual invitations, using the telegram application, were sent to 400 individuals for 6 months. 29 couples registered in this group, considering inclusion criteria the age of 55-18; married for at least 3 months; high school education and willing to participate in the study. Jobless couples and addicted or depressed couples were excluded. Using random sampling method, the participants were placed into two groups of case and control. Finally, the package included of six educational films, effective on improving marital satisfaction were posted to them.

Results: Data analysis showed that the mean total scores of general marriage satisfaction of the case groups increased from 146.42 ± 6.56 to 152.46 ± 11.3 . (control group from 149.2 ± 10.4 to 149.65 ± 10.1) after the intervention, and the dimension of marital relationship and economic management became significantly higher ($P \leq 0.05$).

Conclusion: The results of this study reveals the affective impact of the intervention on the total mean score of the sexual satisfaction of the couples after the intervention.

Paper Type: Research Article.

Keywords: sexual marriage satisfaction, movie therapy, Enrich questionnaire, intervention.

Hoda Khazaei

Department of psychology, Qazvin branch, Islamic azad university, Qazvin, Iran.

Behnam Ohadi Iranbod

* Department of psychology, Qazvin branch, Islamic azad university, Qazvin, Iran. (Corresponding Author)

Received: 2018/10/10

Accepted: 2018/11/24

Doi: 10.22038/JHL.2018.35462.1014

► **Citation:** Khazaei H, Ohadi Iranbod B. Effectiveness of movie therapy on marital satisfaction. *Journal of Health Literacy*. Fall 2018; 3(3): 163-173.

اثر بخشی آموزش با فیلم بر رضایت زناشویی زوجین

چکیده

زمینه و هدف: رضایت زناشویی یکی از عوامل مهم در ثبات و پایداری خانواده است. پژوهش حاضر با هدف تعیین اثر بخشی مداخله آموزشی (فیلم درمانی) بر رضایت زناشویی زوجین صورت گرفته است. **مواد و روش‌ها:** پژوهش حاضر از نوع نیمه تجربی با پس آزمون و گروه کنترل بود. ۱۴ زوج در گروه مداخله و ۱۵ زوج در گروه کنترل قرار داشتند. گردآوری اطلاعات به روش میدانی انجام شد. به این ترتیب که پرسشنامه انریچ توسط بیماران در طول مدت ۲ ماه تکمیل شد. به این ترتیب که فراخوان مشارکت در مطالعه از طریق تلگرام به مدت شش ماه فرستاده شد و نهایتاً ۳۲ زوج (با حذف شدن ۳ زوج از مطالعه) از بین داوطلبین که واجد شرایط ورود به مداخله بودند با روش تصادفی ساده انتخاب گردیدند. سپس تعداد ۶ فیلم آموزشی به تشخیص پزشک معالج در بهتر شدن روابط زناشویی برای بیماران نمایش داده شد.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد، که میانگین نمره رضایت کلی زناشویی در گروه آزمون از ۶/۵۶ ± ۱۴۶/۴۲ به ۱۱/۳ ± ۱۵۲/۴۶ افزایش یافته است. (گروه کنترل از ۱۰/۴ ± ۱۴۹/۲ به ۱۰/۱ ± ۶۵/۱۴۹). در بعد مدیریت مالی و ارتباط زناشویی گروه آزمون بعد از مداخله افزایش معنا داری را نشان داد ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: این مطالعه بیانگر تاثیر مداخله (نمایش شش فیلم) بر نمره کل رضایت زناشویی و بعضی از ابعاد نه گانه (بعد مدیریت مالی و ارتباط زناشویی) در گروه آزمون نسبت به گروه کنترل در دو دوره قبل و بعد از مداخله می باشد.

نوع مطالعه: مطالعه پژوهشی

کلید واژه‌ها: رضایت زناشویی، فیلم درمانی، پرسشنامه انریچ، مداخله

هدی خزاعی

گروه روانشناسی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی قزوین، ایران.

بهنام اوحدی ایران بد

* روانپزشک، گروه روانشناسی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی قزوین، ایران. (نویسنده مسئول)

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۷/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۹/۰۳

◀ **استناد:** خزاعی، هدی؛ اوحدی ایران بد، بهنام. اثر بخشی آموزش با فیلم بر رضایت زناشویی زوجین. فصلنامه سواد سلامت. پاییز ۱۳۹۷؛ ۳(۳): ۱۶۳-۱۷۳.

مقدمه

ازدواج از نخستین تعهدات عاطفی و قانونی افراد و از جمله تصمیم های مهم زندگی به شمار می رود. با وجود پیامد های ازدواج نامناسب، بسیاری از زوجین در برقراری، حفظ روابط مناسب و موثر با یکدیگر، با مشکلاتی مواجه هستند. از آنجایی که تعاملات بین زوجین پیامد های عاطفی، ارتباطی و جنسی دارد، آموزش مهارت های ارتباطی و جنسی رضایت بخش، امری ضروری به نظر می رسد (۱).

لازمه رفتار جنسی سالم، برخورداری از دانش جنسی صحیح، برخورداری از نگرش مناسب و کسب مهارت های رفتاری لازم و متناسب با سن است. اهمیت رفتار جنسی سالم از چند زاویه قابل تأمل و حائز اهمیت است و شاید مهم تر از همه این است که سلامت جنسی در حفظ، استحکام و تقویت بنیان خانواده نقش بسزایی دارد (۲). پایین بودن میزان رضایتمندی از زندگی جنسی، یکی از عوامل عدم سازگاری زناشویی در متقاضیان طلاق نشان داده شده است (۳-۵). تصویری که فرد از خود دارد، در جریان فکری، احساسات، تمایلات، ارزش ها و اهداف وی تاثیر غیر قابل انکاری دارد و کلید فهم رفتار انسان می باشد. از آنجایی که باور های ارتباطی ناکارآمد با رضایتمندی همبستگی منفی دارند (۶) میزان طلاق در این افراد بیش تر گزارش شده است.

مشکلات اقتصادی و معیشتی، تن دادن به ازدواج های موقت و یا خارج از عرف اجتماعی، سرخوردگی و کاهش رضایت از زندگی، روی آوردن به آسیب هایی همچون قتل، خودکشی، اعتیاد، فحشا، سرقت، انزوا و اختلال در مناسبات و تعاملات اجتماعی، مشکلات جنسی و روی آوردن به انحرافات جنسی و فساد اخلاقی، مشکلات ناشی از عدم حضانت فرزندان، دلتنگی و از دست دادن سلامت روانی و جسمی، از جمله آثار و پیامدهایی است که زوجین مطلقه با آن درگیر هستند (۷). در صورتیکه زوجین بتوانند، سطح رضایت را در زندگی زناشویی خود افزایش دهند، خانواده خود را از آسیب ها و خطرات جدی مصون می دارند (۸).

برنامه های پیشگیری و بهبود روابط زوجین به هر گونه مداخله ای اطلاق می گردد که در طی آن رفتارهای مخرب رابطه ای کاهش یابد و رفتار های رابطه ای خوب، ایجاد گردد و در نتیجه از اختلال در روابط بین فردی پیشگیری گردد (۹). گاتمن عنوان می کند که "ازدواج هنگامی که دچار تعارض شود، شکست نمی خورد، بلکه ازدواج زمانی شکست می خورد که فقدان راه حل تعارض وجود داشته باشد" (۱۰).

به طور کلی تحقیقات نشان داده اند که به کارگیری تکنیک های رفتار درمانی مثل آموزش تکنیک های حل مسئله و ارتباط آموزی، در پیش گیری از طلاق و بهبود رابطه تاثیر دارد (۱۱). با وجود تلاشهای بسیار جهت بهبود روابط خانوادگی به ویژه روابط زوجین در سالهای اخیر، شاهد تعارض، طلاق و کشمکش زیادی در خانواده ها هستیم. دگرگونیهای عظیمی که در سالهای اخیر در کیفیت روابط زوجین رخ داده است، می تواند بازتابی باشد از گسترش تکنولوژی، تغییر مداوم در سبک زندگی و روابط انسانی و نیازهای روزافزون افراد و همچنین نمایانگر نیاز به مهارت آموزی جهت غلبه بر مشکلات باشد (۱۲).

عدم آشنایی زوجین با سبک های مقابله با بحران، می تواند سبب از پا درآمدن، خشم و پرخاشگری یا افسردگی آنها شود و یا آنها را به سوی رفتارهای اجتنابی مثل خیانت، طلاق و انواع خشونت خانوادگی سوق دهد (۱۳). امروزه روشهای سنتی و قدیمی آموزش و یادگیری، با ظهور فناوریها و روشهای نوین، کارایی خود را به تدریج از دست داده اند. فراگیران برای همگام شدن با تغییرات سریع محیط اطراف خود، باید به دنبال شیوه ها و رویه های جدیدی برای انتقال دانش و افزایش یادگیری باشند. تمدن موج سوم، جهت افزایش دانش افراد جامعه، به ابزاری قدرتمند نیاز دارد که به موقع، کم هزینه، سریع و مطمئن باشد (۱۳).

Garrison و Karla گزارش نمودند که به کارگیری رسانه های تصویری نظیر نمایش فیلم در آموزش مخاطبان و بیماران بسیار مفید بوده است (۱۴-۱۵). در مطالعه صفری و همکاران

نظر میرسد، لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر فیلم آموزشی بر رضایت زناشویی زوجین انجام شده است.

مواد و روش ها

این پژوهش از نوع پژوهشهای نیمه تجربی به صورت مداخله ای با دو گروه آزمون و کنترل و با استفاده از پرسشنامه کوتاه انریچ به صورت پیش آزمون-پس آزمون در طول ۲ ماه به صورت غیر حضوری اجرا گردید. در آغاز کانال تلگرامی ساخته و اطلاعاتی درباره ی این پژوهش و همچنین پرسشنامه انریچ در آن قرار داده شد. سپس لینک کانال به مدت شش ماه به صورت فراخوان مجازی در گروه های عمومی تلگرام مختص به مسائل روانشناسی و سبک زندگی، میان ۴۰۰ نفر (به طور تقریبی) دعوت به همکاری شد. بطور تصادفی ساده، ۳۲ زوج در کانال تلگرامی این پژوهش عضو شدند و آمادگی خود را برای شرکت در پژوهش اعلام کردند. مشخصات کلی ۳۲ زوج پرسیده شد و این زوجین به صورت تصادفی (با روش تصادفی سازی بلوک شده) در ۲ گروه آزمون و کنترل تخصیص یافتند. سپس تعداد ۶ فیلم آموزشی، برای گروه کنترل (که به تشخیص پزشک معالج، مؤثر در بهبود روابط جنسی و همچنین بهبود در تعاملات میان زوجین است) به روش پستی ارسال گردید. سپس از آنها خواسته شد که فیلمها را مشاهده و حتی الامکان دستورالعمل ضمیمه شده در بسته ی فیلمها را انجام دهند.

مهمترین معیارهای ورود به مطالعه شامل زوج هایی که سن بین ۱۸ تا ۵۵ سال داشته، حداقل ۳ ماه از شروع زندگی مشترکشان گذشته باشد، داشتن حداقل مدرک دوره ی متوسطه، تمایل به شرکت در پژوهش را داشته و از روابط زناشویی خود رضایت نداشتند، بود. زوجینی که بیکار، بیمار، معتاد، افسرده تحت درمان و یا طلاق گرفته بودند از مطالعه حذف شده اند. شرکت بیماران در مطالعه داوطلبانه بوده و هم چنین به بیماران توضیح داده شد که عدم مشارکت آنها در مطالعه هیچگونه تاثیری بر روند درمان آنها ندارد و آنها هر زمان که مایل باشند می توانند

با عنوان مقایسه تاثیر رژیم غذایی به دو شیوه سخنرانی و نمایش فیلم بر آگاهی و نگرش تغذیه ای رابطان بهداشتی به این نتیجه رسیدند که هر دو روش سخنرانی و نمایش فیلم به یک اندازه می تواند روشهای موثری برای ارتقای سطح آگاهی و نگرش زنان و مردان باشند. در این بین، انتخاب روش مناسب آموزشی حائز اهمیت است (۱۶).

یکی از روشها در رویکرد درمانی شناختی-رفتاری، آموزش و درمان از طریق نمایش فیلم است. با توجه به اینکه فیلم نمایش داده می شود و دارای صحنه های هیجان انگیز و موسیقی است، برای زوجین جذاب تر است و در مدت زمان کمتر می تواند آموزش بهینه تر و حتی تاثیر گزارتری داشته باشند. فیلم تسهیل گر روش های درمانی متعددی است، برای مثال خیال پردازی، موسیقی، نقش بازی کردن و بیان موقعیت های مختلف زندگی به صورت دیداری و شنیداری، دیدگاه های متفاوت افراد را نشان می دهد (۱۷).

فیلم درمانی در انتقال ساده و صمیمانه مفاهیم بغرنج علمی به گروه های درمانی مورد استفاده قرار می گیرد و همچنین توان افراد در تجزیه و تحلیل درست موقعیتهای اضطراب آور زندگی را ارتقای می دهد. سینماتراپی یا فیلم تراپی نوعی درمان تکمیلی مانند هنر درمانی، موسیقی درمانی و رقص تراپی برای مشکلات جسمانی و روحی است. فیلم تراپی برای کسانی که خواستار فراگیری هستند، می تواند به عنوان یک تسهیل کننده عمل کند و آگاهی آنها را بالا ببرد. سینما تراپی با تحت تاثیر قرار دادن فرد با موسیقی، داستان و تخیل می تواند منجر با پالایش روانی و یا تغییر گردد (۱۸).

با توجه به تناقض نتایج مطالعات مختلف، تفاوت های فرهنگی و امکانات آموزشی کشورهای مختلف و ذکر نشدن روش آموزشی روشن مؤثر بر رضایت زناشویی زوجین که شاید علت آن عدم استفاده از یک روش صحیح و کامل در آموزش باشد، در نتیجه تهیه یک بسته آموزشی مناسب و تعیین مناسب ترین ابزار ارائه اطلاعات کامل، برای رضایت زناشویی زوجین ضروری به

مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. جهت بررسی نرمالیتی نمرات کمی از آزمون کلموگروف-اسمیرونف و آزمون فیشر و جهت ارزشیابی تاثیر مداخله و همچنین مقایسه نهایی نتایج قبل و بعد از مداخله ی آموزش از آزمون تی زوجی استفاده گردید. ضمنا برای بررسی همسان سازی متغیرهای زمینه ای، در جهت جلوگیری از مخدوش شدگی نتایج مطالعه، از آزمون های کای اسکور و آزمون تی دو نمونه ای استفاده شد. سطح معنی داری در کلیه ای آزمون ها ۰/۰۵ و توان آماری حداقل ۰/۸۰ بود.

یافته ها

در این مطالعه، جهت ارزشیابی تاثیر مداخله و همچنین مقایسه نهایی نتایج قبل و بعد از آموزش، از آزمون های تی مستقل و تی وابسته به ترتیب استفاده گردید، ضمنا برای بررسی همسان سازی متغیرهای زمینه ای، در جهت جلوگیری از مخدوش شدگی نتایج مطالعه، از آزمون های کای-اسکور و آزمون تی دو نمونه ای استفاده شد، که نتایج آنها در جداول ۱ و ۲ قابل مشاهده است. همچنین جهت بررسی رضایت زناشویی و مقایسه میانگین نمره کلی رضایت زناشویی و نمرات ابعاد نه گانه آن در زوجین در دو گروه مداخله و کنترل قبل و بعد از اجرای مداخله آموزشی انجام پذیرفت که طبق جدول ۳، ابعاد نه گانه آن در بعد از مداخله نسبت به قبل از مداخله در گروه آزمون زنان و همچنین همسران آنان افزایش نسبی ولی غیر معنی دار داشته است. اما بعد مدیریت مالی و نمره کلی رضایت زناشویی گروه آزمون دارای تغییر معناداری پیدا کرده بود.

از مطالعه خارج شوند. محققین متعهد شدند که نتایج و اطلاعات افراد به هیچ سازمان غیر و یا هیچ آمار و اطلاعاتی بطور فردی گزارش نشود. در این مطالعه ۳ زوج به دلایل شخصی مانند عدم ادامه همکاری شوهر و یا عدم علاقه از پژوهش خارج شدند. این پژوهش دارای ۱۴ زوج در گروه مداخله و ۱۵ زوج در گروه کنترل بود (۲۹ زوج در کل).

ابزار گردآوری داده های این پژوهش، پرسشنامه ی زناشویی انریچ (فرم کوتاه) می باشد. فورز و اولسون از این پرسشنامه برای بررسی رضایت زناشویی استفاده نموده و معتقدند که این مقیاس نسبت به تغییراتی که در خانواده به وجود می آید حساس است. آنها با استفاده از نمونه گیری تصادفی در یک تحقیق ملی با ۵۰۳۹ زوج نشان دادند که با استفاده از این پرسشنامه می توان با دقت ۸۵-۹۵ درصد بین زوجین خشنود و ناخشنود تمایز قائل شد. هر یک از موضوعات این پرسشنامه در ارتباط با یکی از زمینه های مهم است. این پرسشنامه ۹ حوزه رضایتمندی زناشویی شامل: مسائل شخصیتی، ارتباط دوتایی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندپروری، خانواده و دوستان و جهت گیری مذهبی را ارزیابی می کند و رضایتمندی زناشویی را به صورت ۵ گزینه ای در مقیاس لیکرت (از کاملا موافقم تا کاملا مخالفم) می سنجد که برای هر یک از آنان نمره از ۲- تا ۲+ در نظر گرفته می شود (۱۹).

روایی این پرسشنامه با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۵ (۲۰) و پایایی آن به روش باز آزمایی به فاصله یک هفته (۰/۹۴) بدست آمده است (۲۱). ضرایب آلفای پرسشنامه انریچ در گزارش (فورز و السون) برای خرده مقیاس های تحریف آرمانی، رضایت زناشویی، رضایتمندی شخصی، ارتباطات زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، اوقات فراغت، روابط جنسی، فرزندان، خانواده و دوستان و مساوات طلبی به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۸۱، ۰/۷۳، ۰/۶۸، ۰/۷۵، ۰/۷۴، ۰/۷۶، ۰/۴۸، ۰/۷۷، ۰/۷۲ و ۰/۷۱ گزارش گردید، در ضمن اعتبار این پرسشنامه ۰/۹۳ محاسبه شده است (۲۲).

داده ها به کمک نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ و اکسل ۲۰۱۰

جدول ۱. اطلاعات دموگرافیک گروه مداخله و کنترل

سطح معنای داری	انحراف معیار	میانگین	گروه (تعداد=۲۹)	متغیر		
				زن	مردان	
۰/۹۴۹	۹/۱۲	۳۷/۰۰	مداخله (تعداد=۱۴)	زن	سن	
	۷/۴۶	۳۷/۲۰	شاهد (تعداد=۱۵)			
۰/۷۱۶	۱۰/۹۵	۴۱/۶۲	مداخله (تعداد=۱۴)	مردان		
	۱۱/۱۶	۴۰/۱۳	شاهد (تعداد=۱۵)			
۰/۲۱۶	۱۰/۴۱	۲۰/۷۱	مداخله	زن		سن ازدواج
	۴/۶۲	۲۴/۶۰	شاهد			
۰/۳۷۹	۱۱/۱۲	۲۴/۴۲	مداخله	مردان		
	۳/۸۶	۲۷/۲۶	شاهد			
۰/۱۹۵	۷۸/۶۹	۷۱/۴۵	مداخله	زن	متوسط زمان کار	
	۹۷/۸۲	۴۶/۸۳	شاهد			
۰/۲۱۸	۱۳۱/۴۵	۲۰۲/۲۸	مداخله	مردان		
	۷۳/۱۸	۱۹۳/۷۳	شاهد			
۰/۴۶۶	۶۵/۵۶	۹۱/۵۷	مداخله	متراز محل سکونت زوجین		
	۴۴/۵۶	۱۰۶/۸۶	شاهد			

جدول ۲: اطلاعات دموگرافیک گروه کنترل و مداخله

سطح معنای داری	درصد فراوانی نسبی	توزیع فراوانی	متغیر		سطح تحصیلات
			زن	مردان	
۰/۶۲۹	۷/۱	۱	مداخله (تعداد=۱۴)	زن	زیر دیپلم و دیپلم
	۶/۷	۱	شاهد (تعداد=۱۵)		
۰/۱	۲۱/۴	۳	مداخله	مردان	
	۲۶/۷	۴	شاهد		
۰/۶۲۹	۵۰	۷	مداخله	زن	کاردانی و کارشناسی
	۳۳/۳	۵	شاهد		
۰/۱	۳۵/۷	۵	مداخله	مردان	
	۲۶/۷	۴	شاهد		
۰/۶۲۹	۳۵/۷	۵	مداخله	زن	کارشناسی ارشد
	۴۰	۶	شاهد		
۰/۱	۲۱/۴	۳	مداخله	مردان	
	۳۳/۳	۵	شاهد		
۰/۶۲۹	۷/۱	۱	مداخله	زن	دکتری
	۲۰	۳	شاهد		
۰/۱	۲۱/۴	۳	مداخله	مردان	
	۱۳/۳	۲	شاهد		

ادامه جدول ۲: اطلاعات دموگرافیک گروه کنترل و مداخله

۰/۴۳۶	۷۸/۶	۱۱	مداخله	زنان	فارس	قومیت
	۹۳/۳	۱۴	شاهد			
۰/۳۶۳	۶۴/۳	۹	مداخله	مردان		
	۸۶/۷	۱۳	شاهد			
۰/۴۳۶	۱۴/۳	۲	مداخله	زنان	ترک	
	۶/۷	۱	شاهد			
۰/۳۶۳	۲۱/۴	۳	مداخله	مردان		
	۶/۷	۱	شاهد			
۰/۴۳۶	۷/۱	۱	مداخله	زنان	سایر موارد	
	۰	۰	شاهد			
۰/۳۶۳	۱۴/۳	۲	مداخله	مردان		
	۶/۷	۱	شاهد			
۰/۵۹۱	۲۱/۴	۳	مداخله	آزاد	زنان	
	۴۰	۶	شاهد			
	۷/۱	۱	مداخله	دولتی		
	۱۳/۳	۲	شاهد			
	۳۵/۷	۵	مداخله	خانه دار		
	۲۰	۳	شاهد			
	۳۵/۷	۵	مداخله	گروه پزشکی		
	۲۶/۷	۴	شاهد			
۰/۹۸۴	۵۰	۷	مداخله	آزاد	مردان	
	۵۳/۳	۸	شاهد			
	۲۸/۶	۴	مداخله	دولتی		
	۲۶/۷	۴	شاهد			
	۲۱/۴	۳	مداخله	گروه پزشکی		
	۲۰	۳	شاهد			
۰/۰۸۴	۵۰	۷	مداخله	۲ نفر	تعداد اعضای خانواده	
	۴۶/۷	۷	شاهد			
	۲۸/۶	۴	مداخله	۳ نفر		
	۵۳/۳	۸	شاهد			
	۲۱/۴	۳	مداخله	۴ نفر		
	۰	۰	شاهد			

جدول ۳. مقایسه میانگین نمره کلی رضایت زناشویی و نمرات ابعاد نه گانه آن در زوجین در دو گروه مداخله و کنترل قبل و بعد از اجرای مداخله آموزشی

گروه های تحت مطالعه						نمره رضایت زناشویی و ابعاد نه گانه آن
گروه کنترل n=۲۸			گروه مداخله n=۲۹			
سطح معناداری تی زوجی	بعد از مداخله (میانگین ± انحراف معیار)	قبل از مداخله (میانگین ± انحراف معیار)	سطح معناداری تی زوجی	بعد از مداخله (میانگین ± انحراف معیار)	قبل از مداخله (میانگین ± انحراف معیار)	
موضوعات شخصی	۱۵/۱۷±۲/۳۶	۱۴/۵۷±۲/۴۲	۰/۶۹۱	۱۵/۲۴±۲/۵	۱۵/۱۷±۲/۳۶	
ارتباط زناشویی	۱۳±۳/۶۳	۱۳/۳۲±۲/۹۸	۰/۰۳۷	۱۳/۴۱±۳/۳۱	۱۳±۳/۶۳	
حل تعارض	۱۶±۲/۶	۱۵/۲۱±۲/۲۶	۰/۹۲۵	۱۵/۹۶±۲/۴۸	۱۶±۲/۶	
مدیریت مالی	۱۷/۳۴±۲/۷۸	۱۷/۳۵±۲/۶۴	۰/۰۵۰	۱۷/۵۸±۲/۷۱	۱۷/۳۴±۲/۷۸	
اوقات فراغت	۱۶/۰۶±۲/۴۹	۱۵/۷۱±۱/۹۵	۰/۶۸۲	۱۵/۹۶±۲/۴۴	۱۶/۰۶±۲/۴۹	
روابط جنسی	۱۴/۵۱±۱/۹۷	۱۳/۹۲±۱/۹۸	۰/۵۲۶	۱۴/۶۵±۲/۱۴	۱۴/۵۱±۱/۹۷	
فرزند پروری	۱۶/۰۶±۲/۲۱	۱۶/۵۲±۲/۲۵	۰/۴۵۹	۱۵/۹۳±۱/۹۶	۱۶/۰۶±۲/۲۱	
اقوام و دوستان	۱۷/۵۸±۳/۹۹	۱۷/۶۷±۲/۹۳	۰/۳۱۳	۱۷/۸۹±۴/۲	۱۷/۵۸±۳/۹۹	
جهت گیری مذهبی	۱۷/۰۶±۲/۷۲	۱۶/۶۷±۱/۹	۰/۲۷۰	۱۷/۳۱±۲/۵۳	۱۷/۰۶±۲/۷۲	
نمره کلی رضایت زناشویی	۱۴۶/۴۲±۶/۵۶	۱۴۹/۲±۱۰/۴	*۰/۰۱۱	۱۵۲/۴۶±۱۱/۳	۱۴۶/۴۲±۶/۵۶	

گردیده است. این نتیجه هم راستا با مطالعه سپهوند (۲۳)، پور محسنی (۲۴)، شیخی (۲۵)، اکبری (۲۶)، مقدسی (۲۷)، عدالتی شاطری (۲۸)، Lit zinger (۲۹)، اولیایی (۳۰) و تهرانی (۳۱) بوده است که در کل نشان دادند که برنامه های توانمند سازی یا غنی سازی و بطور کلی آموزش زوجین می تواند بر افزایش رضایت جنسی زنان موثر باشد. اثر فیلم درمانی در بهبود وضعیت موجود در دیگر زمینه ها هم گزارش گردیده است، برای مثال در تحقیق بحرینی و همکاران (۳۲) آموزش از طریق فیلم تاثیر مثبت و معنا داری در ارتقای نگرش دانش آموزان نسبت به اعتیاد داشته است.

فرض دوم مطالعه " فیلم درمانی بر بهبود تعاملات میان زوجین براساس هر یک از ابعاد نه گانه انریچ در گروه مداخله موثر است "

بکارگیری فیلم به عنوان روش آموزشی مورد توجه جوامع مختلف قرار گرفته است و علاوه بر بعد تفریحی آن، به عنوان یک منبع آموزشی که می تواند بر افزایش دانش، ارزش ها و نگرش

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثر بخشی آموزش با استفاده از فیلم بر رضایت زناشویی زوجین انجام شده است، با این فرض که آموزش با فیلم سبب می شود میزان کلی رضایت زناشویی افزایش یابد و در نتیجه از کشمکشهای خانوادگی کاسته شود. یافته های پژوهش نشان دادند که تفاوت میانگین نمره کلی رضایت زناشویی بعد از مداخله در گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل معنادار بوده است، بنابراین می توان نتیجه گرفت که آموزش با استفاده از فیلم بر رضایت زناشویی زوجین بر افزایش رضایت زوجین موثر بوده است، لذا برای درک بهتر موضوع لازم است به بحث در مورد فرضیه های تحقیق پرداخته شود.

بنا بر نتایج حاصل از پژوهش، فرض اول " فیلم درمانی رضایت زناشویی زوجین را افزایش می دهد " مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بنا بر نتایج مطالعه حاضر، میانگین نمره کلی رضایت زناشویی در گروه مداخله نسبت به قبل از مداخله افزایش معنا داری را نشان می دهد، که فرض اول مطالعه اثبات

بازتابی، کاربردی و عملکردی) و یا هر روش آموزشی دیگر که در آن از فیلم و یا سریال استفاده می شود مورد ارزشیابی قرار گیرد، لازم می باشد. این اطلاعات برای کمک به تصمیم گیری در استفاده از فیلم به عنوان روش آموزشی در انتشار اطلاعات بسیار مهم خواهد بود (۴۳). در حالیکه مطالعه ای دیگری هم بیان می دارد استفاده از فیلم جهت ارتقای دانش نادرست می باشد (۴۴). از آنجا که نتایج حاصل از مطالعه حاضر نشان داد که علیرغم ایجاد تفاوت معنادار در بعضی از ابعاد انریچ (ارتباط زناشویی و مدیریت مالی و نمره کلی رضایت زناشویی) در گروه مداخله بعد از فیلم درمانی، انتظار می رفت مداخله موجود بتواند تاثیر معنی داری در بهتر شدن رضایت زناشویی گروه مداخله نسبت به گروه کنترل داشته باشد که این مطالعه به تغییر معنادار در بین دو گروه مورد و کنترل دست نیافت. لذا لازم است که تفاوت‌های موجود در مطالعات مذکور با مطالعه حاضر در زمینه درک چرایی عدم معنا داری این مطالعه با مطالعات مذکور به دقت مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

نظر به اینکه بسیاری از زوجین زمان کافی برای شرکت در برنامه های حضوری را نداشتند، علاوه بر آن به دلیل عدم شرکت آقایون در جلسات، برقراری جلساتی که زوجین با هم شرکت کنند، امکان نداشت. همچنین بخشی از جمعیت در مناطق روستایی و دور دست زندگی می کردند که حتی با داشتن زمان و تمایل به شرکت در کلاسهای آموزشی ویژه زوجین، دسترسی آسان به جلسات آموزشی نداشتند. لذا بر آن شدیم که با استفاده از فیلم های مناسب در جهت ارتقای کیفیت زندگی و رضایت زناشویی زوجین و استحکام خانواده‌ها گام برداریم، اما به نظر می رسد مهمترین محدودیت مطالعه حاضر این باشد که انتخاب این فیلم‌ها احتمالا به دلیل عدم تجانس فرهنگی، به زبان اصلی بودن فیلم‌ها و مشکلات زیر نویس های فیلم‌ها، اگر چه در بهبود نسبی ابعاد نه گانه انریچ نسبتا تاثیر داشته است اما به دلیل عدم معنا داری آماری به نظر می رسد، نتوانسته موفقیت چندانی بدست آورد. لذا جهت تحقیق بیشتر فرض دوم تحقیق پیشنهاد

های بینندگان موثر باشد، مورد توجه بوده است (۳۳). همچنین به عنوان مشوق و محرک احساسات و تجزیه و تحلیل آن از طریق عواطف و افزایش آگاهی موثر است، که انتقال دانش درباره مهارتهای اجتماعی، انسانی و فرهنگی می تواند در تفسیر، تعبیر و درک و فهم بهتر جوامع بشری موثر باشد (۳۴).

تجربیات بسیاری از بکارگیری فیلم جهت آموزش مفاهیم در طیف وسیعی از بینندگان از دانش آموزان مدارس ابتدایی تا دانشجویان گزارش گردیده است (۳۵). در قرن اخیر دانشجویان رشته های بهداشتی از فیلم در آموزش‌ها بطور مستمر استفاده نموده اند. آموزش به وسیله فیلم و سریال بویژه در رشته های بهداشتی در انتقال احساسات، روانشناسی اجتماعی و معنوی بسیار مورد استفاده قرار گرفته است (۳۶).

Bagar بیان داشت هیچ تفاوتی در کسب دانش در زمانی که از فیلم در جهت یادگیری استفاده شده یا نشده است بوجود نیامد، هم چنین اظهار داشت در بسیاری از مطالعات پیشین، طراحی دقیقی جهت اندازه گیری و اعتبار سنجی نتایج نداشته است (۳۷). تعداد زیادی از مطالعات هم، از گروه کنترل جهت اعتبار سنجی نتایج خود استفاده نکرده اند (۳۸-۴۰) و تعداد زیادی از مطالعات هم پیشنهاد نمونه بزرگتر و یا داشتن گروه کنترل جهت اعتبار سنجی نتایج داشته اند (۴۱-۴۲).

در میان دلایل دیگر، این دلایل هم توجیهی برای عدم اعتبار این مطالعات می باشند و بیان گردیده که نتایج کم عمق و بی ارزش می توانند آسیبی جدی برای برنامه ریزی های تحقیقاتی در هر دو نوع مطالعات کمی و کیفی باشند. در حالیکه بعضی از این قبیل مطالعات به عنوان مطالعات تجربی اصیل اطلاعات خود را منتشر می نمایند، لازم به ذکر است که نحوه پایش نتایج این مطالعات، تکنیک جمع آوری اطلاعات، ابهام، عدم وجود هدف مشخص و نداشتن روش خاص برای اندازه گیری تاثیر فیلم به عنوان روش آموزشی، همه اینها اعتبار و کار آیی این نتایج را زیر سؤال می برند. ساخت چک لیستی جهت ارزشیابی کیفی تاثیر بکارگیری فیلم سینمایی مختلف (گفتگوی سینمایی، مشاهده

مشکلات فراوانی مواجه بوده و البته ناگفته نماند که به دلیل همین حساسیت فرهنگی موجود در ایران، فیلم درمانی می تواند روش مناسبی برای آموزش مفاهیم تابوی زناشویی به زوجین باشد.

سیاسگزاری

نویسندگان این مقاله بر خود لازم می دانند از تمامی افرادی که محققین را در اجرای پژوهش یاری رساندند، کمال تشکر و قدردانی بعمل آورند.

می گردد این مطالعه با جایگزینی فیلم های ایرانی که مفاهیم آموزشی مناسب دارند، مورد سنجش قرار گیرد تا در صورت موفقیت بتوان از این روش آموزشی نسبتاً ارزان، در دسترس و آسان استفاده کرده و در ارتقای دانش و اصلاح نگرش و عملکرد زوجین در جهت دستیابی به رضایت مندی زناشویی گام برداریم. در ادامه به این نکته هم باید اشاره کرد که به دلیل حساسیت فرهنگی بر روی مسائل زناشویی، ما در جمع آوری نمونه با

References:

- Benson L.A. Meghan M. Common Principles of Couple Therapy, Behavior therapy, Volume 43, Issue 1, March 2012, Pages 25-35.
- Edwards WM, Coleman E. Defining sexual health: a descriptive overview. Archives of sexual Behavior 2004; 33: 189-95.
- Foroutan SK, Jadid MM. The prevalence of sexual dysfunction among divorce requested. Daneshvar Pezashki 2008; 16: 37.
- Vaziri S, Lotfi Kashani F, Hosseinian S, Bahram Ghafari S. Sexual self-efficacy and marital satisfaction. Andisheh Va Raftar 2009; 4: 75-81.
- Lamyian M, Zarei F, Montazeri A, Hajizadeh E, Maasoumi R. Exploring the factors affecting Iranian women's quality of sexual life. Journal of Hayat 2016; 22: 185-200.
- Hamamci Z. Dysfunctional relationship beliefs in marital satisfaction and adjustment. Social Behavior and Personality: an international journal. 2005;33(4):313-28.
- Sadrolashrafi M Et al. Pathology of divorce (causes and factors) and prevention strategies. Cultural Engineering February and March 2012; 73-74. (Persian).
- Rosen-Grandon JR Myers JE, & Hattie JA. The relationship between marital characteristics, marital interaction processes and marital satisfaction, Journal of counseling & Development, 2004; 82(1), 58-68.
- Cunning, O. Mary. A Secondary Prevention and Enhancement program for Married Couples. Texas A & M University. 2003.
- Gottman, J.M. Mehdi Gharachedagh (Persian version), The Seven Principles for Making Marriage Work, 2014, Asim publication. Tehran Iran.
- Beavers WR, Hampson RB. Successful families: Assessment and intervention. WW Norton & Co;1990.
- Bersin, J. (2005). Evaluating LMSs? Buyer beware. Training, 42(4), 26-28, 30-21
- Womble, J.C. E-learning: The relationship among learner satisfaction, self-efficacy, and usefulness. Ph.D. thesis, Alliant International University, San Diego. Retrieved October 6, 2007.
- Karla, G. (2011). Teaching diagnostic approach to a patient through cinema. Epilepsy Behav, 22(3), 571-573.
- Garrison, D. (2007). The use of movies to facilitate family engagement in psychiatric hospitalization. J Am Acad Child Adolescent psychiatry, 46(9), 1218-1221.
- Saffary M. Shojaee zadeh D., Mahmoudi M. Comparison of the effects of diet regimen of two educational methods of lecture and film on the knowledge, attitude and practice of health workers, Payesh Journal, 10(1), 2010, 63-71.
- Muyinda, P. B. (2007). MLearning: Pedagogical, technical and organizational hypes and realities. Campus- Wide Information Systems, 24(2), 97-104.
- Wolz B. E-Motion Picture Magic: A Movie Lovers Guide to Healing and Transform, Colorado: Basic Books. 2005.
- Asoodeh M.H. Successful marriage factors to lucky couples, Master dissertation of family counselling, School of physiology & training Sciences, Tehran University, 1389.
- Soleimani A., navaeenejad sh., survey of unrational thought based on cognitive approach on marital dissatisfaction, Tarbiat Moallem University, School of physiology & training Sciences 2013.
- Mahdavian F., Survey of communication and education on marital satisfaction and mental health, Master dissertation of Clinical Psychology, Tehran Psychology Institute. 2016.
- Fowers BJ, Olson DH. ENRICH Marital Inventory: A discriminant validity and cross-validation assessment. Journal of marital and family therapy. 1989 Jan 1;15(1):65-79.
- Sehahvand Tooraj; Seyed Kazem Rasoolzade Tabatabaei, Comparison of integrated model of self-regulation-attachment couple therapy and marital enrichment program in marital satisfaction and psychological wellbeing of couples, Contemporary Psychology, 2014, 9(1), 55-70
- Pour mohseni Calori F., Effectiveness of marriage empowerment on couple marriage satisfaction, Clinical

- physiology J. 2011,3(1).
25. Sheikhi kohsar Z., Effectiveness of marital enrichment program on the promotion of knowledge expectation, improvement of communication belief and increase of marital satisfaction, Mashhad Ferdousi University, Dissertation of master degree, 2011.
 26. Akbari, K. Effectiveness of Olson-style marriage enrichment training on marital satisfaction and hope for improving marital relationship of women referring to counseling centers and their indirect impact on their husbands. Master dissertation of University of Welfare and Rehabilitation Sciences - Faculty of Rehabilitation. 2012.
 27. Moghadasi MS, Mohammadipour M. 2016. The effectiveness of communication skills and effective dialogue on marital satisfaction and commitment of young couples. *Journal of Fundamental and Applied Sciences*. 8(4):2095-19.
 28. Edalati Shateri Z, Aghamohamadian Shearbarf H.R, Modarres Gharavi M, Hassanabadi H. Evaluation of the effectiveness of time program (marriage enrichment) on marital satisfaction in married student couples. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences* 2010; 14(1): 89-98.
 29. Lit zinger S, Gordon KC. 2013. Exploring relationships among communication, sexual satisfaction, and marital satisfaction. *Journal of Sex Marital Therapy*. 31(5):409-24.
 30. Oaliyaa N, Faatehee M, Bahraamee F. Increasing marital satisfaction through an enrichment program. *Quarterly Journal of New Thoughts on Education* 2009; 4(1):9-30.
 31. Tehrani A, Heidari H. The effect of group training based on Lazarus multimodal therapy on the happiness of women in Islamshahr, Iran *Journal of Fundamentals of Mental Health* 2015; 17(2): 98-102.
 32. Bahreini-Borujeni M1, Ghaedamini-Harouni GH2 *, Saedzadeh HR3, Sepehri-Borujeni K4 Examination of the four effectiveness methods of preventive from drug abuse on changing attitude towards drug abuse in the high schools boys *Journal of Shahrekord University of Medical Sciences (J Shahrekord Univ Med Sci)* 2014 May, Jun; 16(2): 43-51.
 33. Puig, I., 2006. Cinema per pensar, Grup - — Grup d'Innovació i Recer per a l'Ensenyament la Filo. *Butlletí de filosofia* 3/18, 1–24.
 34. Cottone, E., Byrd-Bredbenner, C., 2007. Knowledge and psychosocial effects of the film Super-Size Me on young adults. *J. Am. Diet. Assoc.* 107 (7), 1197–1203.
 35. Pereira Domínguez, M.C., Marín Valle, M.V., 2001. Respuestas docentes sobre el cine como propuesta pedagógica. *Análisis de la situación en Educación Secundaria. Teor. Educ.* 13, 233–255.
 36. Sánchez, J., Gutiérrez, J., Morales, M., 2010. Cinema and theater as training tools for health students. *Fam. Med.* 42 (6), 398–399.
 37. Bhagar, H.A., 2005. Should cinema be used for medical student education in psychiatry? *Med. Educ.* 39 (9), 972–973.
 38. Farré Albaladejo, M., Pérez Sánchez, J., 2011. Uso del cine comercial en la docencia de Bioética en estudios de Biología. *Rev. Med. Cine [Internet]* 7 (1)
 39. Kalra, G., 2011. Psychiatry movie club: a novel way to teach psychiatry. *Indian J. Psychiatry* 53 (3), 258–260.
 40. Kuhnigk, O., Schreiner, J., Reimer, J., Emami, R., Naber, D., Harendza, S., 2012. Cinemeducation in psychiatry: a seminar in undergraduate medical education combining a movie, lecture, and patient interview. *Acad. Psychiatry* 36 (3), 205–210.
 41. Briggs, C.L., 2011. Engaging students using feature films. *J. Nurs. Educ.* 50 (6), 306–360.
 42. Klemenc-Ketis, Z., Kersnik, J., 2011. Using movies to teach professionalism to medical students. *BMC Med. Educ.* 11, 60.
 43. De la Torre, S., Violant, V., 2003. Estrategias creativas en la enseñanza universitaria. Una investigación con metodología de desarrollo. *Creat. Soc.* 3, 21–38.
 44. Zauderer, C.R., Ganzer, C.A., 2011. Cinematic technology: the role of visual learning. *Nurse Educ.* 36 (2), 76–79